

Kansainvälisesti kilpailukykyinen sianlihantuotantoketju -hanke

H8A – Ensikoiden ja emakoiden siirto joutilasosastoon

Tiineet ensikot ja emakot tulee siirtää joko heti siemennyksen jälkeen tai 4 viikon tiineyden jälkeen joutilasosastoon. Joka kerta, kun uusi ryhmä on tuotu osastoon, ne tekevät uuden arvojärjestyksen karsinassa.

1. Samana ryhmänä (stabiili) vai dynaamisena ryhmänä joutilasajan?

- Pyri lisäämään ryhmiin niin harvoin, kuin mahdollista (semi-stabiili), tai pidä ryhmät koko joutilasajan samana (stabiili)
- Ruokintamalleissa, missä syntyy kilpailua ruuasta, on suositeltavaa käyttää ”stabiili” -ryhmiä, sekä lajitella eläimet kunnan ja iän mukaan

2. Ennen eläinten osastoon siirtoa

- Kuivittele alue riittävästi ja tarkasta, että kaikki ruokinta-asetat / kuivaruokkijat / ruokintaventtiilit toimivat.
- Kastele sontimialue, jotta eläimet käyttäisivät oikeaa paikkaa (sekä jos on, tarkasta ritilän kostutusjärjestelmän toimivuus)

3. Eläimiä siirrettäessä (päivällä)

- Karsina tulee täyttää kerralla (stabiili -ryhmä)
- Siirto tulisi tehdä päivän aikana, kun on rauhallinen hetki, yleensä ruokinnan jälkeen
- Anna eläimille ylimääräinen rehuannos välittömästi siirron jälkeen

4. Erikoishuomio ensikoihin

- Stabiileissa ryhmissä ensikko voidaan laittaa emakoiden kanssa.
- Jos ensikko laitetaan emakoiden kanssa, on suositeltavaa, että ne siirretään 2 - 3 päivää ennen emakoita.
- Esikko suositellaan pitämään stabiileissa, omista ryhmissään.
- Jos kuitenkin joudut lisäämään ensikot jo olemassa oleviin ryhmiin, lisää vähintään 10 ensikkoa kerrallaan, silloin ryhmä muodostuu uudelleen lisäyksen johdosta (dynaaminen ryhmä).

Kuivittele alue ennen eläinten siirtoa

Kastele sontimialue enne emakoiden siirtoa, jotta ne käyttäisivät oikeaa paikkaa

Älä yhdistä eläimiä sikiöiden kiinnittymisaikaan (5 – n. 25 päivää siemennyksestä), koska se lisää merkittävästi luomisriskiä!

Huomioi voimassa oleva lainsäädäntö kiinnipidosta siemennyksen jälkeen! Toimi lainsäädännön rajoissa niin, että siirto tapahtuu mahdollisimman turvallisella ajalla, siirto siis joko ennen tai jälkeen kiinnittymisajan.

Ruokintamalleihin, missä syntyy kilpailua ruuasta, ei ole suositeltavaa siirtää kiinnittymisvaiheeseen tulevia eläimiä, se lisää uusimisriskiä!

Usein on suositeltavaa muodostaa lisäruokaa tarvitseville eläimille omat karsinat (riippuu mallista)

Kansainvälisesti kilpailukykyinen sianlihantuotantoketju -hanke

1. Dynaamisissa, tai osittain dynaamisissa (semi-stabiili), on pyrittävä lisäämään aina vähintään 10 eläintä kerrallaan. Eläimet tulee lajitella kunnan ja iän mukaan. Kunto on tärkeämpi lajitteluperuste, kuin ikä. Tavoite on saada ryhmä kokoon, mitä voi ruokkia samalla rehukäyrällä.
2. Huomioitavaa eri joutilasmalleissa
 - **Asema / kioski ruokinta (ESF -ruokinta = electronic station feeder)**
 - Tarkista eläimen korvamerkki korvamerkkilukijalla. Jos merkki ei toimi tai se on tippunut, on mahdollista, että osastossa on eläimiä, jotka eivät saa ruokaa ("haamu -emakko"). Eri merkkiset asemat käsittelevät tällaisia emakoita eri tavalla, varmista laitetoimittajalta toimintaperiaate riskien pienentämiseksi.
 - Tarkista että transponder -numero vastaa emakon numeroa
 - Tarkista, että ruokintakoneen ruokintapäivät päivittyvät siemennysajankohdan mukaisesti
 - Arvioi eläinten kunto ja valitse kuntoa vastaava ruokintakäyrä
 - Muuta eläin ruokintaohjelmaan aktiiviseksi / järjestelmän seurantaan
 - On tärkeää tarkastaa, että ruokintakoneen ilmoittama eläinmäärä vastaa lisättyä eläinmäärää, muuten osa eläimistä ei välttämättä saa ruokaa!
 - Jos eläimet siirretään ruokinta-aseman kautta pihattoon, annetaan vain ½ ruokamäärästä, jotta siirto ei kestäisi liian kauan. Vaihtoehtoinen ja suositeltava tapa on siirtää koko ryhmä kerralla pihattoon suoraan. Tämä kerralla siirto ei yleensä aiheuta ongelmia, jos kaikki eläimet ovat joko käyttäneet "treenaus asemaa" tai olleet jo aiemmin kioskipihatossa.
 - **Ruokintahäkillinen pihatto**
 - Anna eläimille ruoka välittömästi siirron jälkeen
 - Täytä ryhmän paikat yhdellä kerralla. Vältä lisäämästä eläimiä jälkikäteen (jos on mahdollista)
 - Muuta ryhmän eläinmäärää ruokkijalla vastaamaan todellista määrää ja sulje ylimääräiset häkit.
 - **Joutilaskarsina pitkällä ruuhella**
 - Jaa eläimet karsinoihin kunnan mukaan. Kunto on tärkeämpi lajitteluperuste, kuin ikä. Tavoite on saada ryhmä kokoon, mitä voi ruokkia samalla rehukäyrällä. Siis myös isot ensikot voidaan tarvittaessa laittaa emakoiden kanssa.
 - Anna eläimille ruoka välittömästi siirron jälkeen
 - **Joutilaskarsina lattiaruokinnalla**
 - Kuntolajittelu samoin kuten pitkällä ruuhella
 - Jaa rehu lattialle jo ennen eläinten siirtoa, siten saadaan ylimääräinen ruokintakerta. Jaa lisäksi myös kuivikkeita
3. Stabiileissa ryhmissä on suositus, että ryhmä / karsina täytetään kerralla, eikä muodostettuun ryhmään lisätä jälkeinpäin uusia eläimiä. Eläimet jotka eivät sovi ryhmälle varattuun tilaan voidaan sijoittaa lisäkarsinoihin.
4. On tärkeää, että ensikot totutetaan turvallisesti joutilasosastossa olemiseen, jotta ne ei loukkaantuisi tai stressaantuisi. Ensikoilla ja kerran porsineilla on usein suhteellisesti liian suuri osuus tilan kokonaisteuras / poistettujen emakoiden määrästä. Tämä usein johtuu juuri joutilaspuolelle siirron jälkeisistä ensimmäisten päivien tappeluista. Näistä on sitten tullut luusto -vikoja.

Jos tilan joutilasmallissa ensikot sijoitetaan emakkojen kanssa, ne tulisi sijoittaa karsinoihin, joissa on riittävästi tilaa pakenemiseen. Ensikot ovat tiineidenryhmän hierarkian alimmalla tasolla, sillä niiden elopaino on kaikkein pienin. Tämä tarkoittaa sitä, että koko tiineyden ajan niiden täytyy toimia isoimpien emakoiden ehdoilla, niin tilassa kuin syönnissä. Jos ensikot on tarkoitus siirtää ryhmiin emakoiden kanssa, ne hyötyvät siitä, että ne siirretään jo etukäteen. Silloin ensikoille ei tule niin paljon tappeluista, sillä niiden tarvitsee tehdä arvojärjestys vain tuntemattomien eläinten kanssa. Jos viikkoryhmään lisättävien ensikoiden kokonaismäärä on pieni, ensikoiden joutilaspuolelle siirtorytmiä voidaan harventaa, pitämällä osaa odottamassa karsinoissa, kunnes kerralla lisättävä määrä on riittävä, muutenkin eduksi on, että ensikoita yhdistetään ryhmään niin harvoin kuin mahdollista.